

Tilgjengelige turistmål

Sjekkpunkter for nedbygging av fysiske barrierer

Standard Norge samarbeider med Deltasenteret om et prosjekt for å etablere en norsk merkeordning for tilgjengelighet til reiselivsmål og kulturaktiviteter. Som en del av dette arbeidet er det utarbeidet en sjekkpunktliste som kan benyttes for å gjennomgå egen virksomhet i forhold til tilgjengelighet.

Sjekkpunktlisten har vært utprøvd av en rekke reiselivsbedrifter og vil danne grunnlaget for en Norsk Standard som vil angi kravene til en merkeordning for tilgjengelighet til reiselivsmål.

Sjekkpunktlisten inneholder i hovedsak spørsmål om den fysiske utformingen av virksomheten og de nærmeste uteområdene. Den vil senere videreutvikles til også å omfatte større deler av utearealet og aktivitets- og opplevelsestilbudet.

Hva menes med tilgjengelighet og hvorfor er det viktig?

Prinsippene om universell utforming og tilgjengelighet for alle møter stadig større forståelse i samfunnet. Det betyr at varer og tjenester, byggverk og uteområder utformes slik at de kan brukes i så stor utstrekning som mulig av alle mennesker også personer med nedsatt funksjonsevne.

Både internasjonalt og i Norge er det stor oppmerksomhet i forhold til tilrettelegging av reiselivstilbud og -aktiviteter for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette skyldes ikke minst at reiselivsnæringen ser et voksende marked. Undersøkelser viser at nærmere 40 millioner av Europas befolkning har en eller annen funksjonsnedsettelse som vil kreve tilrettelegging ved reiser.

Hensikten med sjekkpunktlisten og dette prosjektet

- Målsettingen med sjekkpunktlisten er å bevisstgjøre og øke graden av kunnskap om tilgjengelighet i eksisterende lokaler og blant de ansatte i virksomheten.
- Sjekkpunktlisten skal danne grunnlag for en Norsk Standard som skal angi kravene til en merkeordning for fysisk tilgjengelighet til reiselivsmål.
- Merkeordningen skal bidra til å styrke forbrukerinformasjon og produktkvalitet til nytte for gjester på norske reiselivsmål og kulturopplevelser. Dette vil bidra til å forbedre konkurransevne, inntjening og vekst i reiselivsnæringen og kulturinstitusjonene.

Hvordan kan man gå fram?

Kunnskap om hvordan det fysiske miljøet bør utformes er en første forutsetning. For å oppnå et godt resultat er det viktig med god intern

Sosial- og helsedirektoratet
Deltasenteret

forståelse og samarbeid med funksjonshemmedes interesseorganisasjoner.

Denne sjekkpunktlisten kan være et verdifullt hjelpemiddel for en systematisk gjennomgåelse av virksomheten for å avdekke forhold som kan eller bør forbedres.

Det anbefales at kartleggingen gjøres i samarbeid med medlemmer av det kommunale rådet for funksjonshemmede. På steder der slike råd ikke finnes, anbefales det å kontakte lokallagene av funksjonshemmedes organisasjoner.

Sjekkpunktlisten har ja/nei svaralternativer med et eget felt bakerst for kommentarer. Spørsmålene er bygd opp i en rekkefølge der en starter ute og tar for seg parkering og atkomstvei. Deretter fortsetter en med inngangspartiet og tar for seg rom og elementer inne.

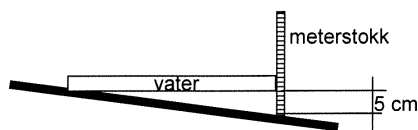
Mer informasjon

Vil du vite mer om dette arbeidet kan du kontakte Inger Jørgensen i Standard Norge (isj@standard.no) eller Randi Røed Andersen i Deltasenteret (rra@shdir.no).

Forklaringer på ordene med uthevet fet skrift i sjekkpunktlisten

Stigning

Stigninger i atkomstvei og på ramper måles med vater og meterstokk.

Når vateret legges mot et punkt i stigningen som skal måles og holdes vannrett, kan avstanden mellom den frie enden av vateret og atkomstvei (overflaten på rampen) brukes som et mål for stigningsforholdet. I eksemplet ovenfor er avstanden 5 cm. Forutsatt at vateret er 60 cm langt er stigningsforholdet da 5:60, dvs 1:12.

Hvilerepos

Hvilerepos er en horisontal avsats.

Kontrast

For å oppnå kontrast mellom to flater er det ikke nødvendig å benytte sterke fargeforskjeller, men en toneforskjell er nødvendig. For de fleste synshemmede, vil for eksempel en mørk grå dør mot en grå vegg, være nok.

Standard Norge

Strandveien 18
Postboks 242
1326 Lysaker

telefon 67 83 86 00
telefaks 67 83 86 01
info@standard.no
www.standard.no

Sosial- og helsedirektoratet

Deltasentret
Universitetsgata 2
Postboks 7000
St. Olavs plass
0130 Oslo

telefon 810 200 50
telefaks 24 16 30 01
postmottak@shdir.no
www.shdir.no/deltasenteret

Sjekkpunktliste

Parkering	1. Finnes det minimum en parkeringsplass reservert for bevegelseshemmede, og er denne merket og skiltet spesielt?	☐ Ja ☐ Nei
	2. Har parkeringsplassen(e) for bevegelseshemmede minimumsmålene, bredde 3,8 meter og lengde 5,0 meter?	☐ Ja ☐ Nei
Atkomst til inngangsparti, billettsalg mm	3. Er avstanden fra reservert parkeringsplass eller tillatt stoppested for av- og påstigning kortest mulig, og ikke mer enn 100 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	4. Er belegningen på utendørs gangarealer jevn, fast, sklisikker og uten sprekker eller skader?	☐ Ja ☐ Nei
	5. Har gangvei, som er under 12 meter lang, en fri bredde på minimum 1,4 meter (uten løst utstyr som skilt o.l.)?	☐ Ja ☐ Nei
	6. Har gangvei, som er over 12 meter lang, en fri bredde på 1,8 meter eller møteplasser i 1,8 meters bredde per 12. meter (uten løst utstyr som skilt o.l.)?	☐ Ja ☐ Nei
	7. Er det over gangvei en fri høyde på 2,25 meter (uten nedhengte gjenstander som skilt o.l.)?	☐ Ja ☐ Nei
	8. Sørges det for sikker ferdsel på utendørs gangveier ved glatt føre (gjennom rydding, feiing, strøing, salting/avising eller måking)?	☐ Ja ☐ Nei
	9. Er gangveier trinnfrie og med en maksimum stigning på 1:20, unntaksvis 1:12 over korte strekninger?	☐ Ja ☐ Nei
	10. Har sperrebommer (eks. to eller tre) på gangvei en fri bredde til siden på 1,2 meter og en avstand i lengderetning seg imellom på 1,2 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	11. Er kantstein/fortauskanter nedsenket til en maksimum høyde på 2 cm og med en helning på maksimum 1:12?	☐ Ja ☐ Nei
	12. Finnes hvilemuligheter på uteområdet som benker o.l. med setehøyde ca. 45 – 48 cm og armlen?	☐ Ja ☐ Nei
Evt trapp ute	13. Har trapper på 2 trinn eller mer, håndlister i 0,9 meters høyde på begge sider og/eller i midten av trappen?	☐ Ja ☐ Nei
	14. Er håndlistene i kontrast til omgivelsene forøvrig, og der det er mulig begynner 30 cm før oppgang og nedgang?	☐ Ja ☐ Nei
	15. Har eventuell utetrapp alternativ trinnfri gangvei/rampe?	☐ Ja ☐ Nei

Inngangsparti	16. Er inngangspartiet trinnfritt og har inngangsdøren fri bredde på minst 0,86 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	17. Er det et hvilerepos foran inngangsdøren med et snuareal på minst 1,5 x 1,5 meter når døren er åpen? (Reposet skal være i samme nivå som gulvet innenfor.)	☐ Ja ☐ Nei
	18. Er eventuell svingdør supplert med en alternativ inngangsdør i maksimum 30 meters avstand fra svingdøren?	☐ Ja ☐ Nei
	19. Er betjeningsknapp for dørautomatikk plassert utenfor dørens åpningsareal, i høyden 0,9 – 1,1 meter over bakkenivå og minimum 0,5 meter fra hjørne?	☐ Ja ☐ Nei
	20. Er eventuell betjeningsknapp for automatisk, sidehengslet dør plassert på motsatt side av dørens hengselside?	☐ Ja ☐ Nei
	21. Er eventuell ringeklokke plassert ved hoveddøren i høyden 0,9 – 1,1 meter og minimum 0,5 meter fra hjørne?	☐ Ja ☐ Nei
	22. Er dørhåndtakene lette å betjene og gode å gripe om? (Kan utprøves ved å åpne døren med knyttet hånd.)	☐ Ja ☐ Nei
	23. Har ytterdør, som gjesten selv skal låse, en låseanordning som er lett å betjene?	☐ Ja ☐ Nei
	24. Har køsystemer/-ledere en fri bredde på minst 0,86 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	25. Er atkomsten til billettautomat o.l. trinnfri, og har den en betjeningshøyde på minimum 0,5 meter og maksimum 1,1 meter over gulv/terreng?	☐ Ja ☐ Nei
Resepsjon	26. Har inngangsparti, billettluke, resepsjon, foyer, garderobe mv., god belysning innenfor virksomhetens åpningstider?	☐ Ja ☐ Nei
	27. Er resepsjonsområdet uten vegg-til-veggtepper?	☐ Ja ☐ Nei
	28. Har resepsjonsskranken en høyde på ca. 0,80 meter i utvalgte partier, ev. er regulerbar?	☐ Ja ☐ Nei
	29. Er det teleslynge/skrankeslynge i resepsjon?	☐ Ja ☐ Nei

Informasjon, service og sikkerhet	30. Er det god skilting utendørs som gjør det enkelt å finne frem til virksomheten?	☐ Ja ☐ Nei
	31. Er førerhund for synshemmede tillatt på virksomhetens område?	☐ Ja ☐ Nei
	32. Finnes det hensiktsmessig og god skilting som viser vei til heis, trapp med ev. løfteplattform/trappeheis, toalett, spisested, utgang, nødutgang osv.?	☐ Ja ☐ Nei
	33. Er skilt beregnet på mindre leseavstand enn 2 meter plassert i høyden 1,4 – 1,6 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	34. Har skilt god belysning som ikke gir blinding?	☐ Ja ☐ Nei
	35. Finnes det informasjon om hvilke fasiliteter og aktiviteter som er tilgjengelige og ev. ikke-tilgjengelige via heis? (Gjelder virksomheter på flere plan/etasjer.)	☐ Ja ☐ Nei
	36. Finnes det tilbud om personlig service og praktisk hjelp? (Gjelder for eksempel i resepsjon, informasjonsskranke, billettsalg, på overnattings- og spisesteder.)	☐ Ja ☐ Nei
	37. Finnes det varslingsmulighet fra overnattingsrom (hotellrom) til resepsjon?	☐ Ja ☐ Nei
	38. Finnes det informasjon om hvilke aktiviteter og opplevelser som tilbys og hvordan disse er tilrettelagt for individuelle ønsker og behov?	☐ Ja ☐ Nei
39. Finnes det varslings- og rømningsrutiner ved brann som ivaretar personer med nedsatt bevegelses-, hørsels- og synsevne?	☐ Ja ☐ Nei	

Kommunikasjonsveier inne	40. Er fri passasjebredde i korridor/gang minst 1,0 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	41. Er stigning /rampe i korridor/gang maksimum 1:20, unntaksvis 1:12 over korte strekninger?	☐ Ja ☐ Nei
	42. Der forholdene krever start-, hvile - eller slutt repos , er reposets snuareal minst 1,5 x 1,5 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	43. Har korridor/gang god belysning?	☐ Ja ☐ Nei
	44. Har blanke glassflater markører i avstanden 0,90 og 1,50 meter fra gulv? (Husk at en lett skal se forskjell på markører i dør- og vegg/vindusflater.)	☐ Ja ☐ Nei
	45. Er frittstående trapper avskjermet?	☐ Ja ☐ Nei
	46. Har trapper på 2 trinn eller mer, håndlister i 0,9 meters høyde på begge sider og/eller i midten av trappen?	☐ Ja ☐ Nei
	47. Er håndlistene i kontrast til veggen, og der det er mulig begynner 30 cm før oppgang og nedgang?	☐ Ja ☐ Nei
	48. Er alle trappeneser/trinn markert i kontrast til trappen, i hele trappens bredde?	☐ Ja ☐ Nei
	49. Er det god kontrast mellom dør og vegg?	☐ Ja ☐ Nei
Dør	50. Har dører i kommunikasjonsveier en fri bredde på minst 0,86 m og andre innvendige dører en fri bredde på minst 0,76 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	51. Er dører uten terskel, ev. maksimum høyde 2,5 cm og avfaset?	☐ Ja ☐ Nei
	52. Kan låseanordninger i rom for overnatting som hotellværelser, feriehytter og –leiligheter osv., betjenes på en enkel måte? (Også hensiktsmessig utformet for rullestolsbrukere)	☐ Ja ☐ Nei

Heis	53. Har heisdøren automatisk åpning/lukking?	☐ Ja ☐ Nei
	54. Er heisdørens frie bredde på minst 0,90 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	55. Har heisstolens gulv et areal på minst 1,1 meter (bredde) x 1,4 meter (dybde)?	☐ Ja ☐ Nei
	56. Er betjeningspanelet plassert 0,9 – 1,1 meter over gulv?	☐ Ja ☐ Nei
	57. Er knappene på betjeningspanelet utformet slik at en ved hjelp av følesansen i fingertuppene kan finne frem til knappen for en bestemt etasje uten å aktivere knappene (ikke touch-panel)?	☐ Ja ☐ Nei
Toalettrom	58. Finnes det minst et handikaptalett i bygninger med toalett?	☐ Ja ☐ Nei
	59. Har toalettrommet et fritt snuareal på 1,5 x 1,5 meter og en plassering av inventar og utstyr som gjør at rullestolsbrukere kan benytte rommet? (Minstemål for handikaptalettrom er 2,20 (bredde) x 2,25 (dybde).)	☐ Ja ☐ Nei
	60. Er det fri sideplass, med bredde minimum 0,90 meter, på minst en side av toalettskålen?	☐ Ja ☐ Nei
	61. Er avstanden fra toalettskålens forkant til veggen bak 0,85 m?	☐ Ja ☐ Nei
	62. Er det på hver side av toalettskålen montert oppfellbare armstøtter?	☐ Ja ☐ Nei
	63. Er høyden på toalettskålen 0,48 – 0,50 meter over gulv?	☐ Ja ☐ Nei
	64. Er armatur/blandingsbatteri lett å betjene ved hjelp av vippekran, fotocelleanordning e.l.?	☐ Ja ☐ Nei
	65. Er innvendig dørlås lett å betjene, og kan den i nødstilfelle låses opp utenfra av en tilkalt autorisert person?	☐ Ja ☐ Nei

Toalett- og baderom	Se de foregående pkt 60 – 66.	
	66. Finnes det speil montert på vegg med underkant ikke høyere enn 0,90 meter fra gulv og overkant minst 1,9 meter fra gulv? (Gjelder toalett- og baderom på steder som tilbyr overnatting, bespisning, kurs- og konferansefasiliteter.)	☐ Ja ☐ Nei
	67. Har toalett- og baderom samt fasiliteter i forbindelse med svømmebasseng eller badeanlegg et ventilasjons- eller klimaanlegg som sikrer en tilstrekkelig luftutskifting?	☐ Ja ☐ Nei
	68. Er vegg- og gulvbekledning i toalett- og baderom lett å rengjøre og tett slik at vann ikke trenger inn i konstruksjonene?	☐ Ja ☐ Nei
	69. Er det mulig å komme inn på dusjplassen eller i dusjkabinettet fra minst to sider?	☐ Ja ☐ Nei
	70. Er atkomsten til dusjplassen/dusjkabinettet uten nivåforskjeller (trinn eller kanter), dvs. at høyden ikke må overstige 2,5 cm?	☐ Ja ☐ Nei
	71. Er dusjplassen/dusjkabinettet innrettet slik at den kan benyttes både stående og sittende med bl. a. regulerbart dusjhode?	☐ Ja ☐ Nei
	72. Er det veggmontert dusjsete eller finnes dusjstol for utlån? (Setet/stolen skal ha armstøtter på begge sider og en setehøyde på 48 – 50 cm.)	☐ Ja ☐ Nei

Overnattingsrom	73. Kan overnattingsstedet tilby soveplasser, soverom, ferieleiligheter og/eller feriehytter som er røykfrie og ikke tillatt for husdyr?	☐ Ja ☐ Nei
	74. Har overnattingsrommet et fritt snuareal på 1,5 x 1,5 meter og en plassering av inventar og utstyr som gjør at rullestolsbrukere kan benytte rommet?	☐ Ja ☐ Nei
	75. Er fri bredde ved siden av minimum en voksenseng minst 0,90 meter i en fri lengde av minst 1,5 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	76. Er overnattingsrommet uten vegg-til-veggtepper?	☐ Ja ☐ Nei
	77. Er gulvet i overnattingsrommet av et glatt materiale som parkett, laminat, fliser, vanlig tregulv eller linoleum?	☐ Ja ☐ Nei
	78. Er veggene av materialer som gir liten avgassing, ikke samler støv og er lette å rengjøre?	☐ Ja ☐ Nei
	79. Er gardiner, møbeltrekk og sengetepper av et glatt og tett materiale som ikke samler støv (midd)?	☐ Ja ☐ Nei
	80. Er sengetøyet syntetisk?	☐ Ja ☐ Nei
	81. Er sengehøyden regulerbar eller ca 45 – 48 cm?	☐ Ja ☐ Nei
	82. Er det god luft/ventilering av overnattingsrommet?	☐ Ja ☐ Nei
	83. Finnes det oppvarmingssystemer som ikke skaper problemer for allergikere? (Elektriske panelovner av typen "gjennomstrømningsovner" anbefales ikke.)	☐ Ja ☐ Nei
	84. Har overnattingsrommet en temperatur som ikke er mer enn 22 grader i oppvarmingssesongen?	☐ Ja ☐ Nei

Andre fasiliteter, overnattingssted	85. Dersom overnattingsstedet har fjernsynsapparat, har dette tekst-TV? (Gjelder fjernsynsapparat på værelse og/eller i TV-stue.)	☐ Ja ☐ Nei
	86. Dersom kjøkkenfasiliteter tilbys eller er tilgjengelige for gjester, er det mulig å låne stol med armlener, ryggstøtte og setehøyde ca 45 – 48 cm?	☐ Ja ☐ Nei
	87. Dersom kjøkkenfasiliteter tilbys eller er tilgjengelige for gjester, er armatur og håndtak i kjøkkenet enkle å betjene?	☐ Ja ☐ Nei
	88. Dersom kjøkkenfasiliteter tilbys eller er tilgjengelige for gjester, har rommet et areal på 1,5 x 1,5 meter som er fritt for inventar, installasjoner, nivåforskjeller og annet som kan hindre eller vanskeliggjøre en rullestolbrukers bevegelser eller manøvrering?	☐ Ja ☐ Nei
	89. Er det i kjøkkenavdelingen installert et mekanisk punktavsug el. tilsvarende, som med tilstrekkelig hastighet og kapasitet sikrer nødvendig luftutskifting?	☐ Ja ☐ Nei
Restaurant, konferanselokaler o l	90. Er lokalene uten vegg-til-veggtepper?	☐ Ja ☐ Nei
	91. Har lokalene god luft/ventilering?	☐ Ja ☐ Nei
	92. Finnes det oppvarmingssystemer som ikke skaper problemer for allergikere? (Elektriske panelovner av typen "gjennomstrømningsovner" anbefales ikke.)	☐ Ja ☐ Nei
	93. Er det mulig å servere gjestene "alternative" menyer?	☐ Ja ☐ Nei
	94. Finnes det eller er det mulig å låne stol med armlener, ryggstøtte og med setehøyde ca 0,45 – 0,48 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	95. I rom der det normalt brukes stoler med armlener, er det mulig for skrivefolk å låne stol uten armlener?	☐ Ja ☐ Nei
	96. Finnes det eller er det mulig å låne bord med regulerbar høyde eller med en fri høyde på ca. 0,68 meter?	☐ Ja ☐ Nei
	97. Finnes det i større forsamlingsrom som har fast mikrofonanlegg fast installert teleslynge?	☐ Ja ☐ Nei
98. Er det mulig å bestille teleslyngeanlegg til rom der det ikke er fast installert teleslynge?	☐ Ja ☐ Nei	

Rengjøring	99. Rengjøres soveplasser og overnattingsrom grundig etter bruk?	☐ Ja ☐ Nei
	100. Benyttes kun miljø- og helseriktig rengjøring i overnattingsrom og fellesrom som konferanse-/møtelokaler og restauranter?	☐ Ja ☐ Nei
	101. Foretas det en grundig hovedrengjøring med minst 12 måneders mellomrom av soveplasser, soverom, ferieleiligheter, feriehytter, inkludert toalett-/baderom, møbler/skap og vask av gardiner?	☐ Ja ☐ Nei
	102. Foretas det minst kvartalsvis vask av dyner, hodeputer, overmadrass og sengetepper som benyttes på soveplasser og i overnattingsrom innrettet for allergikere? (Ved temperatur på 60 grader og bruk av allergivennlig vaskemiddel.)	☐ Ja ☐ Nei

Kommentarer:

Bruk egne ark ved behov for mer plass til kommentarer.

Sjekklisten er gjennomgått ved _____
(navn på virksomhet)

Dato og underskrift